

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Fellegszerkesztő: DR. LÁNG BÉLA

Szerkesztők:

DR. BRANTNER ANTAL, CSAPÓ ZOLTÁN, DR. KOVÁCS LÁSZLÓ és DR. VINCZE ZOLTÁN

24. évfolyam

Technikai szerkesztő: LÁNG MIKLÓS

1980. október

10. SZÁM

Dr. Gyarmati László
1921—1980

1980. szeptember elsején tragikus hirtelenséggel, szívroham következtében elhunyt dr. Gyarmati László egyetemi tanár, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának dékánhelyettese, és Gyógyszerészeti Intézetének igazgatója, a kémiai tudományok kandidátusa, a néphadsereg gyógyszerész alezredese, a „Gyógyszerészet” szerkesztő bizottságának tagja.

Halálhíre váratlanul érintette a hozzá legközelebb állókat is. Szinte lehetetlen elhinni, hogy kedves, mindig előremutató segítőkész személye már csak emlékként él közöttünk.

Halálával súlyos veszteség érte az egyetemi oktatást, kutatást, a Magyar Néphadsereg egészségügyi kutató és oktató munkáját, az egész gyógyszerész társadalmat. Neve munkásságának harminc éve alatt összefonódott a hazai toxikológiai, biogógyszerészeti kutatásokkal, valamint az ezen a területen folyó oktatással, továbbképzéssel.

Egy sokoldalú, fáradhatatlan kutatót, oktatót, rendkívül türelmes, melegszívű vezetőt, barátot ragadott el idő előtt a kérélhetetlen halál.

Gyarmati László 1921. április 18-án született Balassagyarmaton. A háború vérivatarát megjárva, 1945-ben kezdte el tanulmányait. Gyógyszerészi, majd vegyészmérnöki diplomát szerzett. 1949 nyarán megbízást kapott a budapesti Gyógyszerészkar Tanulmányi Osztály megszervezésére, melynek 1950 őszeig vezetője volt. Ez idő alatt elkészítette a gyógyszerészképzésre vonatkozó reformjavaslatot, melynek számos koncepciója ma is érvényben van. Kezdeményezője, szervezője, részbeni lebonyolítója volt a Gyógyszerészkar fejlesztésének.

Mint a Magyar Kommunista Párt tagja, igen aktív tevékenységet fejtett ki a korszak haladó ifjúsági mozgalmában, jelentős szerepe volt az

egyetemi közélet demokratizálásában, — az egyetem kapuinak kitérésében a munkás-paraszt fiatalok előtt.

1950-ben a Gyógyszeripari Kutató Intézet munkatársa lett. Kutatási területe a hazai morfingyártás melléktermékeiben a mellék-alkaloidok meghatározása és kinyerése volt, különös tekintettel a tebainra, melyet annak előtte hazánkban nem állítottak elő. Eljárását a Tiszavasvári Alkaloida Gyár alkalmazta.

A Kutató Intézeten belül létrehozta a gyógyszer-technológiai csoportot, amely vezetése alatt számos technológiai módosítást, újszerű eljárást valósított meg.

Eredményes kutató munkáját bevonulása után a néphadsereg zászlaja alatt is folytatta. Hivatásos tisztként az Egészségügyi Tiszti Iskolán oktatott, majd a Magyar Néphadsereg Egészségügyi Szolgálatának Kutató Intézeteiben dolgozott.

Elsőnek szervezte meg hazánkban a mérgevizsgálatra alkalmas klinikai — toxikológiai laboratóriumot és alkalmazta a vékonyréteg kromatográfiát a toxikológiai analízisben. Jelentős szerepe volt a gyors humán toxikológiai vizsgálati rendszerek kidolgozásában. Eljárásokat dolgozott ki új magyar gyógyszerek mikrokémiai meghatározására biológiai közegben. Ezekkel a módszerekkel vizsgálta a gyógyszer felszívódását, ürülését, metabolizmusát.

1957-ben vegyészmérnöki diplomát, majd szakmérnöki oklevelet, 1960-ban „Kolinesteráz bénító alkilfoszfátok toxikológiai vizsgálata” című doktori értekezésével gyógyszerészdoktori diplomát szerzett.

Kandidátusi értekezése „Adatok az alkaloid jellegű vegyületek toxikológiai és farmakológiai analíziséhez” címmel összefoglalta addigi kutatásainak eredményét. Ehhez kapcsolódott a „Gyakorlati toxikológia” c. könyv, az első korszerű magyar nyelvű szakirodalmi munka, amely a részletes és rendszeres analízisre is kitér. A könyv, melynek társszerzője, nemcsak hézagpótló, hanem mondanivalójában és felépítésében egyaránt új és előremutató.

Eredményes tudományos munkásságát további 5 könyv, számos egyetemi jegyzet és más kiadvány, több szabadalom, tudományos közlemény jelzi.

1970. november 1-vel tanszékvezető egyetemi tanárrá, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészeti Intézetének igazgatójává nevezték ki. Kutató munkájának fő iránya a biogógyszer-

észet, a gyógyszerforma és gyógyszerhatás összefüggésének vizsgálata volt.

Munkáját élethivatásának tekintette. Nem hangzatos frázisokkal, hanem személyes példamutatással, meleg emberi érzésekkel tartotta a kapcsolatot környezetével, tanítványaival.

Segítőkézsége egyformán érintette nemcsak munkatársait, akiket mind barátjának tekintett, hanem bárkit, aki bajában hozzáfordult, vagy akinek problémájáról valamilyen módon tudomást szerzett.

Sokoldalú érdeklődését és képességét számos társadalmi megbízatás jelezte.

1974-től több cikluson keresztül a Magyar Tudományos Akadémia Tudományos Minősítő Bizottsága Szerveskémiai Albizottsága, az Egészségügyi Tudományos Tanács Klinikai Farmakológiai és Törzskönyvezési Bizottságának tagja.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Ideológiai és Világnézeti Bizottság Elnökhelyettese, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnökségének tagja.

Szervező, fejlesztő szaktevékenysége kiterjedt a Magyar Tudományos Akadémia és Egészségügyi Tudományos Tanács több bizottságára, a Tudományos Minősítő Bizottság Szerveskémiai, jónéhány orvos-egyetemi és a Műszaki Egyetem Gyógyszerészmérnöki Kar Államvizsga Bizottságának munkájára. Lelkes odaadó munkát végzett a Magyar Néphadsereg Orvosi Tudományos Tanácsban, a Szakgyógyszerészeti Vizgabizottság Elnökségében. Részt vett a „Gyógyszerészet” és az „Acta Pharmaceutica Hungarica” szerkesztésében.

Tudományos, közéleti tevékenysége kutató, oktató és nevelő munkája számos tisztelőt és barátot szerzett számára hazájában és az ország határain túl egyaránt.

A Szolgálati Érdemérem négyszeres tulajdonosa volt.

Tudományszeretete nem volt öncélú, nagyon sokat tett a kutatás és a termelés egyetemi és ipari viszonylatainak elmélyítése érdekébe.

Az egymás mellé sorakoztatott rideg életrajzi adatokból nagyon keveset tudunk meg a kiváló emberről, sokoldalú kutatóról, szervezőről, oktatóról. Akik ismerték és szerették, — és ilyenek nagyon sokan vannak — bizonyíthatják, hogy váratlanul ellobbant élete példakép mindazoknak, akik maguk és munkatársaik tudásának bővítésén, embertársaik javán munkálkodnak.